

Dante Alighieri,
Comitato del Twente
Park de Kotten 217
7522 EL Enschede
Tel. 053 4351796

E-mailadres: alidante@solcon.nl

Enschede, augustus 2016

Cari soci,

Eindelijk weer een 'normale' nieuwsbrief. We hopen dat u deze nieuwsbrief met plezier leest.

Al is de zomer nog niet helemaal voorbij, toch maken we u nu al opmerkzaam op ons nieuwe programma. Het 'Dante seizoen' start weer in oktober.

De bijeenkomsten in oktober, november, december, januari en maart

Vrijdag	7 oktober 2016	20.00 uur:	Lezing 'Geschiedenis van de Italiaanse wijn' door mevrouw Marie Florence van Es
Vrijdag	11 november 2016	19.30 uur:	Lezing 'Italiaanse streken. Een Romeinse wandeling door een land op drift' door de heer Bas Mesters
Vrijdag	9 december 2016	20.00 uur:	Lezing 'Maria Magdalena, femme fatale van het christendom' door mevrouw Jeanne van der Stappen-Heyvaert
Vrijdag	20 januari 2017	19.30 uur:	Italiaanse avond over Le Marche, onder leiding van Rolf en Inge Smit Deze bijeenkomst vindt plaats in samenwerking met het Nederlands Klassiek Verbond en de Vereniging Ex Oriente Lux in Het Kottenparkcollege
Maart ?			Rondleiding tentoonstelling 'Cinquecento – schilderkunst uit het hart van de renaissance' in Rijksmuseum Twenthe

De lezing 'Geschiedenis van de Italiaanse wijn' door Marie Florence van Es.

De lezing gaat over de boeiende geschiedenis van de wijncultuur in Europa, die eind 19e eeuw bijna ten onder ging. Speciale aandacht wordt besteed aan de belangrijke rol die Italië speelt sinds de Feniciërs bijna 3000 jaar geleden de wijnbouw naar Sicilië brachten. De Grieken en de Etrusken en nog later de Romeinen bouwden deze verder uit. Italië is daardoor een van de oudste en grootste wijn producerende landen ter wereld.

Het aanbod is groot en gevarieerd. Italië heeft alles in huis om wijn van hoge kwaliteit te maken. Dat blijkt onder andere uit de 'Wijnrenaissance' die in de jaren tachtig van de vorige eeuw begon.

Daarbij verlegde men het accent van bulkwijn naar kwaliteitswijn. Italiaanse wijn heeft een eigen karakter of tipicità zoals de Italianen dat zelf noemen. Dat komt vooral door de autochtone druivenrassen. Dat zijn druiven die hun oorsprong in Italië hebben en die meestal alleen in een bepaalde wijnstreek groeien. Het zijn er tegen de

400. Een groot aantal stond zo'n twintig jaar geleden op het punt van uitsterven. Gelukkig hebben wijnpioniers ze net op tijd gered en nu stijgt de belangstelling voor wijn van autochtone druiven.

Marie Florence van Es studeerde Italiaanse Taal- en Letterkunde en Rechten. Als diplomaat was ze werkzaam op een aantal ambassades, waaronder Rome.

Haar belangstelling voor wijn groeide met de jaren. Ze specialiseerde zich in Italiaanse wijn, onder andere door een opleiding bij de Italiaanse Sommelier Associatie (AIS).

Eind 2014 kwam haar boek 'Langs de wijngaarden van Italië' uit, met daarin uitgebreid aandacht voor de autochtone druiven.

Datum en plaats: vrijdag 7 oktober om 20.00 uur in Ariënsstaete, Lijsterstraat 30, 7523 ET Enschede
Introductie: Toegestaan voor € 3,50 per persoon

De lezing 'Italiaanse streken. Een Romeinse wandeling door een land op drift' door Bas Mesters

Naar aanleiding van zijn meest recente boek Italiaanse Streken, dat reeds aangestipt is in een eerdere nieuwsbrief, zal journalist Bas Mesters ons deze avond meenemen op een wandeling door het Rome van nu.

In Italiaanse streken wandelt Bas Mesters een dag lang door Rome. In veelkleurige persoonlijke ontmoetingen – met maffiabestrijders, schrijvers, filmdiva's, priesters, edelen, onderwijzers, artsen en anderen – analyseert hij de Italiaanse volksziel en de kansen om de crisis te boven te komen. Elk uur reist hij vanaf een plein, palazzo of godshuis in gedachten door naar een andere Italiaanse streek en rijst een nieuwe vraag. Hoe kon Berlusconi het zo lang volhouden? Waarom is 'mooi' in Italië minstens zo belangrijk als 'goed'? Waarin schuilt de magische kracht van een bord pasta?

Bas Mesters (1965) is journalist en cultuurhistoricus. In 2002 vertrok hij met zijn gezin voor NRC Handelsblad en de NOS naar Italië en was daar ruim tien jaar correspondent.

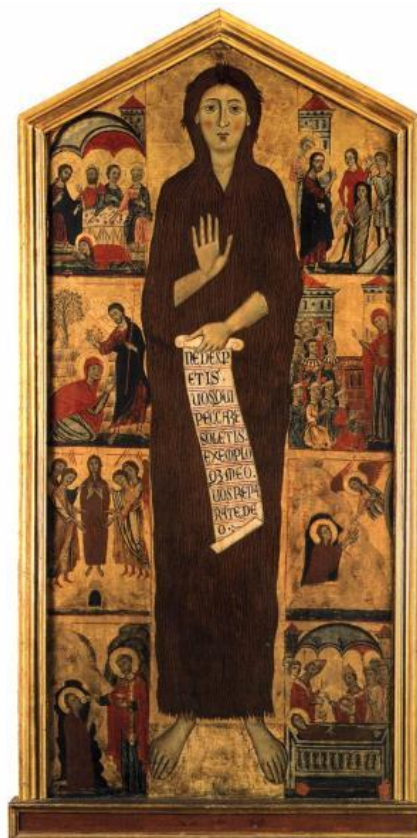
Datum en plaats: vrijdag november om 20.00 uur in Ariënsstaete, Lijsterstraat 30, 7523 ET Enschede
Introductie: Toegestaan voor € 3,50 per persoon

De lezing 'Maria Magdalena, femme fatale van het christendom' door Jeanne van der Stappen

'Dé Maria Magdalena heeft nooit bestaan. In elk geval niet als één coherent geheel. Maria Magdalena is een samensmelting van verschillende vrouwen. Al in het vroege christendom worden de diverse Maria's met elkaar in verband gebracht en in de zesde eeuw voorgoed ineengeschoven tot één figuur.

Historisch gezien is Maria Magdalena een soort waaier. Opegevouwen vertoont die een veelvoud aan historische, Bijbelse en apocriefe elementen, samengeklapt zien we slechts één vrouw. De beeldende kunst heeft deze vrouw van een homogeen uiterlijk voorzien: jong, mooi, blond en prominent aanwezig in de belangrijkste scènes uit de passie. Iconografisch zijn de voorstellingen grofweg in te delen in drie groepen: Magdalena in verhalende, Bijbelse of apocriefe voorstellingen, als naam- of beschermheilige kenbaar door haar attriboot, de zalfpot, en als heremiet in de woestenij.'

Meester van de Magdalena, *Maria Magdalena met scènes uit haar leven*, 1280
Tempera op paneel,
Florence, Gallerie dell'Accademia

In bovenstaand citaat van Ann-Sophie Lehman in Kunstschrift december 2005, komen alle elementen uit de lezing aan de orde.

Ons lid Jeanne van der Stappen is bij velen van u wel bekend. Zij heeft Cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit gestudeerd en geeft vrijwel elk jaar een lezing bij ons.

Datum en plaats: vrijdag 9 december om 20.00 uur in Ariënsstaete, Lijsterstraat 30, 7523 ET Enschede
Introductie: Toegestaan voor € 3,50 per persoon

Italiaanse avond over Le Marche (serata Marchegiana) met Rolf en Inge Smit

Op deze avond wordt de nadruk gelegd op onbekende kunst uit de Marken. Daarbij zullen centraal gesteld worden het volk van de Piceni, de Romeinse mozaïeken uit Sant'Angelo in Vado en Federico da Montefeltro en zijn Urbino. Met name de raadselachtige cultuur van de Piceni zal niet veel mensen bekend zijn.

Er zal ook een proeverij zijn met wijn uit Le Marche met wat hapjes.

Rolf en Inge Smit hebben een kleinschalige agriturismo en B&B Ca'Beto in de Marken vlakbij Urbino, de stad waarin Raffaël geboren is. Ze hebben hun hart verpand aan Italië. Samen hebben ze ook vele reizen naar Italië geleid, en doen dat nog steeds.

Datum en plaats: vrijdag 20 januari om 20.00 uur in het Kottenparkcollege, Lyceumlaan 30 te Enschede.
Vrije toegang

Rondleiding tentoonstelling 'Cinquecento – schilderkunst uit het hart van de renaissance'

Misschien heeft u het gelezen. In februari komt er in Rijksmuseum Twenthe 'Italiaanse Topkunst'. Meer dan 40 topstukken van o.a. Rafaël, Titiaan en Bellini, afkomstig uit de Pinocoteca Tosio Martinengo in Brescia, zullen te zien zijn op de tentoonstelling 'Cinquecento – schilderkunst uit het hart van de renaissance'. Nooit eerder waren in Nederland gelijktijdig zoveel schilderijen van Italiaanse meesters te zien.

We hopen in maart via Dante een rondleiding door deze tentoonstelling te organiseren. Een exacte datum ligt nog niet vast.

Naast de bijeenkomsten, georganiseerd door het comitato del Twente kunt u ook nog op een andere manier, dicht bij huis of thuis, van de Italiaanse cultuur genieten.

- Tentoonstellingen

‘GlassFever’: Hedendaagse kunst in glas

Lange tijd was glaskunst vooral decoratieve kunst. ‘GlassFever’ toont nu de onbegrensde mogelijkheden die glas kan bieden aan hedendaagse creatieve kunstenaars met durf en visie. Tegelijkertijd biedt de tentoonstelling een kijkje achter de schermen van de glasmaesters van Murano die in staat zijn dit vloeibare en breekbare, maar ook harde en scherpe materiaal te beheersen. Dat vereist niet alleen creativiteit, maar ook vaardigheid, snelheid en kracht.

Adriano Berengo is al 25 jaar een gedreven promotor van het gebruik van glas in de beeldende kunst. In zijn glaswerkplaats op Murano, Venetië, werken gevestigde kunstenaars en opkomende talenten uit de hele wereld samen met de Maestro's van de glasovens. Berengo wil hedendaagse kunst in glas als autonome kunstvorm op het hoogste podium brengen, naast de schilder- & beeldhouwkunst.

‘GlassFever’ laat de resultaten van Berengo's missie zien op vier bijzondere locaties in Dordrecht: het Dordrechts Museum, DordtYart, Huis Van Gijn en het Dordts Patriciërshuis. Meer dan 80 glaskunstwerken- en installaties van zo'n 60 kunstenaars waaronder Tony Cragg, Tracy Emin, Jan Fabre, Kiki Kogelnik, , ORLAN, Mimmo Paladino, Javier Pérez, Jaume Plensa, Shan Shan Sheng, Wael Shawky, Koen Vanmechelen, Joanna Vasconcelos, Fred Wilson en Erwin Wurm.

U kunt de verschillende tentoonstellingen t/m 25 september bezoeken.

- Boeken

De geschiedenis van Italianen in Nederland: ‘1001 Italianen, vijf eeuwen immigratie in de Nederlanden’

“Hoe verging het de Nederlandse Italianen en hun nazaten”, “Wat bindt hen aan ons land?” “Wat is hun bijdrage aan de Nederlandse cultuur?” Dat zijn de kernvragen in de publicatie ‘1001 Italianen, vijf eeuwen immigratie in de Nederlanden’ die in mei is verschenen bij uitgeverij Atheneum. Daniela Tasca dook in de literatuur, zocht in openbare en private archieven en sprak met Italiaanse Nederlanders. Ze schetst het beeld van een diverse gemeenschap, gehecht aan de eigen identiteit en flexibel genoeg om geïntegreerd te zijn. De publicatie komt voort uit het project 1001 Italianen van stichting Culturissima en is een bewerking van ‘1001 Italiani, Storia e storie di italiani nei Paesi Bassi’ dat Daniela Tasca in opdracht (en op initiatief) van de Italiaanse ambassade in Nederland schreef en dat in februari is gepresenteerd.

Daniela Tasca
‘1001 Italianen, vijf eeuwen immigratie’
ISBN 978 90 253 02481
Prijs; €19,99

‘SPQR’: een geschiedenis van het Romeinse Rijk

SPQR (‘Senaat en volk van Rome’) gaat over de groei van Rome van een onbeduidend stadje aan de Tiber tot het centrum van een wereldrijk. Die groei was geen eenzijdige successtory van veroveringen die overal langs dezelfde lijnen plaatsvonden. De inlijving van Noord-Afrika ging bijvoorbeeld heel anders in zijn werk dan die van Germanië. Mary Beard gaat haar eigen, hoogst originele weg en weet in een heldere stijl feiten en fictie te scheiden.

Haar behandeling van het systeem van de Romeinse republiek, dat eeuwenlang standhield en door de Griekse geschiedschrijver Polybius werd geprezen, is overtuigend. Grote mannen als Tiberius en Gaius Gracchus, Julius Caesar en de keizers worden aan een kritisch onderzoek onderworpen. Maar ook de gewone man en vrouw, de handarbeider, de bakker, de visverkoper, de landarbeider en de slaaf krijgen ruimschoots aandacht. Het unieke van dit boek is dat de oude Romeinen met al hun (on)deugden en (on)hebbelijkheden zo worden gepresenteerd dat ze ons nog iets te zeggen hebben. Want net als de huidige generaties worstelden de Romeinen met burgerschap, immigratie, integratie en segregatie, macht en identiteit. Zo laat Mary Beard zien, zonder te vervallen in anachronismen, dat de geschiedenis van Rome meer is dan alleen maar oude geschiedenis.

Op Youtube kun je de BBC serie ‘Ultimate Rome: Empire Without Limit’ van haar zien.

Mary Beard
‘SPQR’
ISBN 978 90 253 00586
Prijs: €29,99

‘De wreedheid’, geschreven door Nicola Lagioia.

In een warme voorjaarsnacht loopt een jonge vrouw midden op de provinciale weg. Ze is naakt en zit onder het bloed. Als ze een paar uur later levenloos bij een parkeergarage wordt gevonden, komt aan het licht wie ze is: Clara Salvemini, de oudste dochter van de invloedrijkste aannemer ter plaatse, die zichzelf wijsmaakt dat hij alles voor zijn kinderen doet maar uiteindelijk alles en iedereen kapotmaakt. Alle betrokkenen zeggen dat het zelfmoord is, maar klopt dat wel? Wat had Clara te maken met de zaken van haar vader? En kan haar band met haar broers en zusje – met name met Michele, de schuwe, labiele, opstandige halfbroer – bij haar dood een beslissende rol hebben gespeeld?

Tegen de achtergrond van de rijke buitenwijken in Bari ensceneert Nicola Lagioia met zijn oorspronkelijke beeldtaal het drama van een gezin dat tussen overdaad en ondergang balanceert. Zijn suggestieve stijl zuigt de lezer een labyrint in van emoties, geheimen en onthullingen: een confrontatie met verbijsterende wreedheid.

Nicola Lagioia heeft de Premio Strega, de belangrijkste Italiaanse literaire prijs, ontvangen voor deze roman.

Nicola Lagioia
‘De wreedheid’
ISBN 978 90 234 94454
Prijs: €24,90

‘De Kruistocht’. Paus Franciscus en zijn geheime strijd tegen corruptie in het Vaticaan.

Er woedt een oorlog binnen de Katholieke Kerk. Aan de ene kant staat paus Franciscus, die met zijn sobere levensstijl zijn sterke boodschap onderschrijft: één kerk voor iedereen, arm of rijk. Aan de andere kant is er de oude curie, met zijn eindeloze vetes en oude en nieuwe lobby's om bepaalde niet zo christelijke privileges te beschermen. Sommigen uit die oude garde zijn bereid alle middelen in te zetten om aan de macht te blijven. Als paus Franciscus de strijd tegen corruptie, intimidatie en chantage verliest, zal hij waarschijnlijk het veld ruimen, net als zijn voorganger.

Op basis van vertrouwelijke informatie - waaronder zeer geheime documenten uit het Vaticaan zelf - beschrijft Gianluigi Nuzzi op bijzonder meeslepende wijze hoe Franciscus schoon schip wil maken en wie daarbij zijn vijanden zijn. ‘De kruistocht’ laat zien op welke manier Franciscus het Vaticaan probeert te hervormen en het voor eens en altijd te bevrijden van de overweldigende corruptie die aan de Katholieke Kerk vanouds lijkt te kleven. Het is een verbijsterend boek dat iedere lezer zal choqueren. Het leest als een thriller, vol enerverende details over oplichterij en samenzweringen tegen het pausdom.

'De Kruistocht'
Gianluigi Nuzzi
ISBN: 9789460031243
Prijs: € 22,94

De schrijver Sandro Veronesi heeft voor het boek 'Zeldzame Aarden', dat we een jaar geleden genoemd hebben in onze nieuwsbrief de Europese Literatuurprijs 2016 gekregen. Zijn vertaler Rob Gerritsen deelt in de eer. De Europese Literatuurprijs bekroont de beste, hedendaagse Europese roman die vorig jaar in Nederlandse vertaling is verschenen.

Fim 'La Pazza Gioia'

Beatrice is een decadente klets-kous, een opvallend figuur in de psychiatrische inrichting waar ze woont. Ondanks haar praatjes vindt ze weinig aansluiting bij de andere patiënten. Als de introverte Donatella wordt opgenomen in de inrichting, bloeit er een onverwachte vriendschap op tussen de twee. Ze besluiten samen te ontsnappen en komen tijdens de avontuurlijke reis oog in oog te staan met hun verleden. Gelukkig zijn ze dit keer niet alleen, maar hebben ze elkaar.

La Pazza Gioia is een komedie over vriendschap en de zoektocht naar geluk, met het prachtige landschap van Toscane als decor. De film is geschreven en geregisseerd door Paolo Virzì (Il Capitale Umano, La Prima Cosa Bella) en kreeg na de wereldpremière tijdens het filmfestival in Cannes een staande ovatie van het publiek. De film draait vanaf 25 augustus in de Nederlandse bioscoop. Misschien komt hij ook in Enschede en/of Hengelo.

Overige bestuursmededelingen

- *Berichten via e-mail*

Van een aantal leden hebben wij het e-mail adres. Als u uw mailadres doorgeeft, dan kunnen wij u vlak voor een bijeenkomst een herinnering sturen. Misschien wilt u ook de Nieuwsbrief per e-mail ontvangen. Dat scheelt de vereniging in afdruk- en verzendkosten! Als u belangstelling heeft voor een van deze mogelijkheden, wilt u dat dan aan ons doorgeven via een berichtje aan alidante@solcon.nl? En als uw e-mail adres verandert, vergeet dan niet ons uw nieuwe adres toe te sturen!

- *Cursussen*

Cursussen Italiaans starten weer in de eerste week van oktober.

Voor informatie over en aanmelding voor de cursussen kunt u contact opnemen met Aafke Cremer-Willems (tel. 053- 4351796)

Alle cursussen vinden plaats op het adres Park De Kotten 217 in Enschede.

Als u interessante informatie over Italië of leuke nieuwtjes uit Italië voor onze leden heeft, laat het ons dan weten! Dan kunnen we het opnemen in de nieuwsbrief. De nieuwsbrief is niet alleen voor de leden, maar ook van de leden!! Tenslotte probeert uw redacteur ook overal informatie vandaan te halen.

We hopen u op een van onze bijeenkomsten te mogen begroeten.

Da parte di comitato direttivo con cari saluti,

Gon Koiter (redactie)